

S Z A R V A S

T Á R S A D A L M I és S Z É P I R O D A L M I L A P

Szerkesztőség Kényes utca 175.

Kiadóhivatal

Selyem-utca 210. sz. szám.

Deutsensmid János kereskedése.

Megjelenik hetenkint kétszer, vasárnap és csütörtökön reggel.

Előfizetési ár:

Félsz évre 5 ftl — kr — Félévre 2 ftl 50 kr.

Negyed évre 1 ftl 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr.

Hirdetések árszabályszerint vétetnek fel.

Egyes számok kaphatók.

Löwenfeld Soma kereskedésében.

Iparunk érdekében.

Az ipar folytonos emelésére és felvirágoztatására nem hiába fektetnek az államok oly rendkívüli nagy súlyt s nem hiába fejlesztik azt nagy áldozatok árán is s nem hiába iparkodnak egymást túlszárnyalni e téren. Mert az ipar az őstermelésnél legalább is egyrangú tényező a nemzeti vagyoniadás előmozdításánál s a nagy nemzetgazdák oda törekednek, hogy e kettő egymással teljes összhangban legyen, mert ekkor emelkedik, míg ellenben egyiknek túlságos elmaradása káros behatással van a másik fejlődésére.

Hogy mily fontos az ipar fejlettsége: kitérünk ez kakor, ha egy fejett iparu államot egy csupán őstermeléssel foglalkozó állammal hasonlítunk össze, a melyben az ipar még gyermekkorát éli. Itt azt tapasztaljuk, hogy ez utóbbi az előbbivel szemben gazda-

ságilag alárendelt helyzetbe jut annak mintegy provinciájává válik.

És mily fontos szerepet játszik az ipar az államok életében is. Ipar nélkül nem képzelhető haladás és nincs városi élet. A pusztán őstermeléssel foglalkozó városokban örökös falusi élet lesz, a míg csak az ipar városi elemet nem visz bele. E tekintetben fényes példaként állhatnak előttünk hazánk iparúzó felsővidéki virágozó városai, a melyek mellett az alföld nagy, majdnem kizárólag őstermeléssel foglalkozó városai egyszerű faluknak tűnnek fel s roppant kiterjedésű határaik mellett is jóval szegényebbek, mint a kis határok közé szorított iparúzó városok.

A mi városunk is túlyomólag őstermeléssel foglalkozik, lakosainak túlyomó zöme a gazdasági pályát választotta élethivatásul s csak esekély az a rész, a mely az ipart űzi. Városunkban az ipar még gyermek-

korát éli s habár folytonosan izmosodik is mióta a czéhrendszer nyűgeiből kibontakozva szabad mozgást élvez, mégis messze van még az idő a mikor méltó helyét elfoglalja s a földműveléssel egyenrangú tényezővé válik és városunknak nagyvárosias jelleget kölcsönöz.

De míg ezt elérhetjük, addig nagy változásokon kell keresztül mennünk s le kell küzdenünk mindazon akadályokat a melyek iparunk fejlődésének útjában állanak.

Első nagy akadály iparos osztályunk szegénysége, a mely iparunk fejlettségének természetes következménye: ez a szegénység kényszeríti iparosainkat drága takarékpénztári kölcsönt fel venni, a mely pedig akkor, mikor a közönség az ipari termények fogyasztására nem bír nagy kedvvel, szerfelett súlyos az iparosra.

Első sorban maguknak az iparosoknak kell segíteni olcsóbb köl-

T Á R C Z A.

Levél Amerikából.

Amerikai levelek.

Feeland 21 y 893.

Pa. North. Amerika.

Kedves barátom!

Mar regem szerettem volna átkiáltani ha ugyan oda hallatszott volna:

Quisque Tandem? — mint akkor Gingularól: de hát most egy pár ezer mertővel tovább vagyunk s így nem megy ez olyan könnyen!

... Hát, a mint látod én hatat fordítottam az egész Magyarországnak és a közel jövőben; az Egyesült államok amerikai udgára leendek. Tempora mutantur! Szeny öreg Tatay, lobbogott professorom, ha olvasna ezen levelemet, bizonyára nem tudná már delmagyarországi magyar emernek, mint hajdan, mert annyi hiba lesz eme quantum satis.

No de ahogy tehetem, úgy írok. — mindenestre megettesz engemet nye bár? Min is. — hol is kezdjem ezen velemet, új hazából hozzád, régi huaratomhoz?! Csak ott, hol beszaradt a emánk.

Hat isteneuse én meguntam az örökös nyomorúságot, mely Buzukin osztályreszem volt és olvastam valamely újságban, hogy az ide vándorolt szepesi és nagyobb részt szepesi atyának felkészt keresnek: fogtam magam, s veven egy arkus papírost jelentkeztem erre a helyre. Magától értődik hogy a levelemben magamnak. Exqui monumenta aere peremunt, a mi oly hatással volt az atyafakra, hogy mindannak dacára hogy Bodiczky pangyeloki lelkes részem mar a hatány a postán volt azt rögtön visszavettek s nekem újat küldtek s egyuttal sürgönyöztek hogy 30-an szenteljen fel a templomot. Igen am barátom, könnyű azt mondani: megyek Amerikába lelkesznek, kinek tele a kaszája, de a ki Petőlivel azt mondja, — mar nem tudom jól fogom e citalni: — Tegnap ettem utoljára, az igaz, hogy keveset — s hozzá: zsebem, üres, adósságom pedig több mint kell: nagy fába vágta a fejszét!

Eladva minden lehető, mert az adósságomat senki nem alarta megvenni — bar oleson arultam — összekaparítottam 70, szóval hetven osztrak értékű forintokat, a diványokon minden aszhetikai izlés nélkül s hozzá minden egyes előtt egy ügyteges ezen tartozéka. Szélvész-roham alkalmával, a hölgyek közül nem egy le-

met újabb 70 frtig s így szeremesesen eljutottam Brémaig. De Brémában azt mondtak: Halt! wer da? Zahlen 600 mark! Mi a manót!? gondoltam — 600 mark? mikor nekem uines 600 pfennig! Hát ezt rá szántam, és sürgönyöztem az én hivedimnek: — itt vagyok, küldjetez pénzt, hogy atmethessek hozzatok. És addig a vendéglöben puffra ettem. Hitem nem esalt meg. Tiz nap mulva megkaptam a hajójegyeket és elzalogosítva jegygyárúinket es órámát kiegyenlítettem számlámat s indultunk már jobb reménnyel a tengernek. Tiz napig tartott az utazás s két nap olyan fergoteg, szélvész keletkezett hogy a fedélzetre nem lehetett menni. Én szeremesesen kiáltam az utat minden tengeri betegség nélkül: kívülem még ketten. De hogy nőnnnek kijutott az osztályrésze, azt mondanom sem kell (Zsaludok sza fej obrátil her) 10-hamai, mondja a francezia.)

Érdekes volt ilyenkor a Damen Salonba bekukkanni. Azok a szép dámak, lak még tegnap minden zehies-vel fellegybar oleson arultam — összekaparítottam, a diványokon minden aszhetikai izlés nélkül s hozzá minden egyes előtt egy ügyteges ezen tartozéka. Szélvész-roham alkalmával, a hölgyek közül nem egy le-

csön nyérése által, a melyet társulás által bizonynyal elérhetnek.

Gazdaközönségünk is nagy mértékben hozzájárulhat az iparos osztály sorsa könnyítéséhez az által, ha helybeli iparosainkat pártolja mindenféle gazdasági eszköze és szerszáma beszerzése és készítésénél s nem folyamodik a vidéki iparosok vásárcikkjeihez, a melyekkel az itteni készítmények minden tekintetben kiállják a versenyt.

Fogjunk tehát össze mindnyájan iparosaink érdekében, mert midőn ezek sorsát könnyítjük városunk emelkedését mozdítjuk elő!

M.

H I R E K.

— Az utczejelző táblákat már felállították az egyes sarokházakon, kár, hogy a táblák kiállításával megbizottak mindjárt városunk főutcáján helytelen fölírást alkalmaztak, a mennyiben a «Beliczey-utat» «Beliczey-utcának» keresztelték el. Ezen tévedés onnan eredhetett, hogy Szarvas város térképén elnézés folytán »út« helyett »utca« metszetelt ki az illető műintézet által. Kár továbbá az is, hogy a jelzőtáblák felállítása előtt képviselőtestületünk az utcák elnevezésében nem tette meg azon változtatásokat, melyek a minap lapunkban szóba hozottak A «Vajda Péter» és »Tessedik Sámuel« utcák helyett megmaradtak a régi ily fajta elnevezések, mint például Csizmad' a-utca, Pök-utca, Torma-utca stb.

— Helyettesítés. Jarási főszolgabírónk

az elhunyt Krebsz Ferencz b.-szentandrási I-ső jegyző helyettesévé ideiglenesen Fabriczy Soma adóügyi jegyzőt nevezte ki. — Villany világítás. A «Békésmegyei Közlönyben» a minap azt olvastuk, hogy városunkban mozgalom indult meg a villany világítás érdekében. Hogy honnan indult ki ez a »mozgalom« nem tudjuk, de mi egyelőre megelégednénk azzal is, ha a jelenlegi petróleum lámpák nem csak télen hanem a többi évszakok sötét éjjeleir is világítanak. Azt hisszük azonban, hogy nálunk még ez is nagy kívánság.

— Az öcsödi kereskedő ifjúság egy felállítandó kisedovoda javára f. hó 23-án szinelőadással egybekötött tánczvizalmat rendez.

— Halálozás. Krebsz Ferencz B.-Szentandrás községének I-ső jegyzője, kinek súlyos megbetegedéséről annak idején értesítettük lapunk olvasóit f. hó 13-án délután jobblétre szenderült. Az elhunyt a meglehetősen terhes községjegyzői pályán 28-éven át lankadatlan szorgalommal és kitartással működött. Halála mély részvételeket váltott ki városunkban is, a honnan kartársai, rokonai és ismerősei közül többen jelentek meg temetésén, mely nagy számu résztvevő község jelenlétében tegnap délután történt meg. A halálozásról Szentandrás község előjárósága a következő gyászjelentést adta ki: Alólírt községi előjáróság nevében fájdalommal jelentjük Tekintetes Krebsz Ferencz községi I-ső jegyző urnak életének 52-ik I-ső jegyzői működésének 28-ik évében folyó évi július 12-én hosszas szenvedés utáni elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. évi július hó 15-én délután 3 és fél órakor fognak a r. kath. szertartás szerint örök nyugalomra tételni. Aldás legyen emlékezetén! B.-Szentandrás 1893. évi július 13-án. Fabriczy Soma II-od jegyző, Pintér Pál bíró.

— Ünneplés bevonulás. Kondoros vasuti állomásán megjelent volt ugyan már az első vonat, mely anyagot hozott, de az ünneplés bevonulás ma vasárnap délután leend. Ez alkalomra a község készült ünneplésesen fogadni a vonatot s a rajta érkező építésvezetőket. Annak idején értesítjük lapunk olvasóit az ünneplés lefolyásáról.

— Halálozás. Bukovinszky Mihály kondorosi községi tanítót gyász érte, fél éves kedves kis lányának Gizellának e hó 10-ik napján történt elhalálozásával. Vigasztalja az ég a gyászoló családot!

— Zivatar. Kondoros határában lévő Erzsébet Csákon, Geist Gáspár birtokán nagy zivatar és felhőszakadás volt mult szerdán délután, úgy hogy az aratók felbeszakítva a munkát hazatértek, mert sok helyt töcsákban állott a víz. Kondoros községét elkerülte az eső.

— Gondnok választás Kondoroson. A kondorosi ev. egyház gondnokául a 3 jelöltől eltekintve Csonka János presbíter Bem seregéből való honvéd lett megválasztva. Választás alkalmával az egyik jelölt Melis János visszalépett, a régi gondnok pedig kérte a közgyűlést, hogy reá ne reflectaljanak, mert családi körülményei nem engedik, hogy még egy évet szolgáljon s így a közgyűlés maga jelölte és meg is választotta fentebb említett Csonka Jánost, ki a hivatali esküt mult vasárnapon tette le: Egyháziakul: Povázsay Mihály és Balázs János választottak, miután azonban előbbi az állást méltánylandó okokból be nem töltheti, helyébe Podhradszky János lett a másik egyházi.

— Amerikából. Mai számunk tárcza rovatában egy eredeti amerikai levelet közlünk melyet Kvaesala Károly ev. lelkész Feelandból Keviczky László kondorosi evang. lelkészhez, lapunk munkatársához intézett. Az új világ részről írott levélre felhívjuk olvasóink figyelmét!

gurult s négy kéz-láb tápázkodott fel ismét.

No de ezen is átestünk — s közel lévén már New-Yorkhoz, egyenként lábadoztak. Jövé a Vasárnap, a nov. 6-ika, felkértek, hogy tartsak hálaadó istenítiszteletet. Hát persze «ünvorbereitet wie ich bin» rögtönöztem nekik a 100-ik zsoltár alapján olyan német prédicációt, hogy magamnak is megtetszett a mi pedig sokat mond...

S partra szállottam New-Yorkban 2 centtel — 5 kr. zsebemben. De itt már könnyű volt. Felkerestem az evang. német papot s ismét sürgönyözvén pénzért, mert vasuti jegyem volt, szerencsésen megérkeztem nov. 10-én székhelyemre és fővárosomba Freelandba.

Hogy némi fogalmad legyen megjegyzem, hogy itt még 12 év előtt erdő volt s most számlál 5000 lakost; van villamos világítás, villám-közuti — vasut, vízvezeték; 12. szóval tizenként templom, színház stb szóval fel van fegyverkezve a technika minden vívmányaival. Naponta csak 23 vonatot jó és meg. Most tehát itt vagyok. Téged bizonyosan érdekelni fog, hogy minő állapotban vagyok? Hát, fizetésem «tiz forint és 20 krajczár» akarom mondani havonta 50 dollár azaz 120 fr. Azonkívül kapok 200, d. vagyis 480 fr. évi utiköltséget; minden esketésért 5 d. 12 fr. temetés 5 és

keresztelésért 3 d. 7 fr. 20 kr. s az urvacsorai offertorius felmegy 18 — 20 dollárig.

A mint ezekből a számokból láthatod nem csináltam rossz geschäftet. Hát — hála Istennek — jól is érzem magamat s nem bántam meg, hogy az öreg Európának hátat fordítottam! Eddig is 3 havi fizetésemből 150 frtot küldtem adósságaimra Binghamra, s az uti költség átalányt még nem kaptam meg, eddig sajátomból fedeztem.

Egyházam áll 3 községből: az egyik 40 —, a másik kettő 70 angol mfőnyire.

Hiveim száma meghaladja a 300-at nagyobb részt nőtlen, vagy szalma özvegy, kinek felesége még Magyarországon van. Eddig volt 2 esketés 2 temetés és 8 keresztelése.

Egyházi összeköttetésben állok a «Synode von Pensilvanien»-el hová 481. lelkész tartozik beosztva 6 Distrikt-be. Van ezenkívül még 59 Sinoda, összesen 5242. lelkésszel: de egy lelkész sem köteles valamely Sinodához tartozni. Van olyan vagy 50 lelkész, köztük Droba barátánk is, kit bizonyára te is ösmersz, egy év előtt még Bánhegyesen volt segédlelkész. Ő közel van hozzánk s többször találkoztunk is beszélgetvén a régi otthonról...

Ösmeretségem van már elég a szomszéd német és angol papokkal, kikkel az

itteni evang. német templom felszentelésekor megismerkedtem.

Akkor én is tartottam tót beszédet s bevégeztem az egész istenítiszteletet német nyelven. Assistáltak: Dr. theol. Wackernagel s a helybeli lelkész. Azonkívül egyszer prédikáltam németül ottan. De prédikáltam már Amerikában magyarul is. Van egy néhány kalomista magyar hívem, hát azoknak.

A mi már most az életet illeti, az itt olcsó, úgy hogy szépen ki lehet jönni sőt megtakarítani is. Hűdegünk volt a télen annyi hogy több se kellett. A tűz nem aludt ki a kályhában, éjjel nappal mindig égett. Pedig köszénnel fűtünk és oly nagy kályhában, hogy ti nem állanátok ki házaikban. De nem esoda, mert a hazak fából vannak. Az én emeletes parochiamban 6 szoba van, csak hogy — fájdalom — meg nagyobbbrészt üres!

Node már kifogytam a papirból s úgy hiszem már elég volt. Ha 5 hét múlva megkapom válaszodat folytatom.

Ölélve téged és tiszteltetve kedves feleségedet és a missiseket (ha van.) úgy szintén üdvözlötet küldve, ha Szarvason találkoznál velök: Kvaesala néninek valamint Mihály és Koren tanár uraknak s a kik kérdezősködnének utánam, vagyok szerető barátod:

Kvaesala Károly
ev. lelkész.

— Uj kereskedések. Hajnal Béla fűszer és vegyeskereskedésre Szarvason. és Sveiger Jakab vegyeskereskedésre Öcsödön iparigazolványt nyertek.

Irodalom és művészet.

Megjelent a »Tanügy« 14. száma következő tartalommal: 1. Tértfoglalásunk. 2. Társadalmi lapjaink a tanév végéről. V. J. 3. Chicágó és tanügyi kiállítás. R. J. 4. Leánynevelésünk és a testgyakorlat. Erdélyi Imre. 5. A Zambezi vidékéről. Egy afrikai missionárius és egy tanuló levelei. K. N. 6. Egy napi lap a rokkant tanítókról. Nagy V. 7. Testületi ügyek. 8. Tárca. A gerencséri vizsga. Vitriol 9. Szín és salak — találkozunk. (Pályamű.) 10. A tanítói életből. Ritokh István. 11. Nekrológ. Emlékezés Dömötör Daniélről. Csajághy Imrétől. 12. Vegyesek. 13. Szerkesztői üzenetek. — Ez a lap egészen új irányt művel az irodalomban, amennyiben a tanügy előmozdítását társadalmi téren törekszik művelni. Mint a tartalom mutatja, nagyrészt laikusok, szülék által is élvezhető érdekes cikkekkel ad, hogy eként a tanügyi dolgok iránt a szülék érdeklődését is felkölthesse. Megjelenik kéthetenként a Budapesti Hirlaphoz hasonló nagyságban nagyságban 8 oldalon. Előfizetési ára félévre 1 frt 50 kr., negyedévre 80 kr. Főszerkesztője: Vaday József Bekesen, kibez az előfizetések és hirdetések is intézendők. Ajánljuk tanügybarátok és tanferfiak figyelmébe.

C S A R N O K.

D ó r a.

Színmű 1 felvonásban.

Irtá: Epstein Miklós

5.

Dóra. Oh, nem is gondoltam reá. *(Felugrik, az ablakhoz fut, s int le kezével.)* Jöj-jön, jöj-jön Imre úr!

Imre *(kívül.)* Szabád?!

Dóra. Önnek — igen!

7 jelenet.

Bárdossné, Dóra, Imre *(jó, komoly arccal.)*

Imre *(megsókolja Bárdossné kezét, Dórával kezét fog.)* Boesánatot kell kérnem megjelenésemért, de igen fontos ok kényszerített reá. — Barátom Andor — kéri nagyságodat, hogy kegyeskedjek búcsúlatogalását egy felóra alatt elfogadni, mert a legközelebbi vonattal halaszthatatlanul vissza kell utaznia a fővárosba.

Bárdossné *(meglepődve.)* Utaznia?...

Dóra *(ugyanúgy.)* Elutazik?...

Imre. Igen — még pedig fontos dologban, melyet elmulasztania tilja a becsület... Csak pár perce — későn jutott eszébe.

Bárdossné. Ha így van, ... akkor mindenesetre, ... de mégis egy kissé különösnek találom ... ilyen hirtelen...

Imre. Ellenkezőleg — ez igen természetes, mert *(Dórára néz, ki nagyon izgatott s földresütött szemekkel)* vannak dolgok a melyek hirtelen elutazásra kényszerítik az embert.

8. jelenet.

Voltak. Andor, *(halványan, izgatottan belép. Rövid szünet.)*

Dóra *(remegve.)* Elutazik?

Andor. *(Dórára nézve.)* Egy negyed óra múlva.

Bárdossné *(rövidszünet után, zavartan)* Imre urtól hallottuk — épen az imént — hogy igen fontos dolgai akadtak, melyek arra kényszerítik, hogy a fővárosba utazzék.

Andor. Valóban... nagyon fontosak.

Dóra. És nem lehetne talán elhalsztani?...

Andor. Nem... És épen ezért voltam bátor ez... utolsó látogatás engedélyét ily rendkívüli körülmények között kérni hogy hálámat fejezzem ki azért a vendégszeretetért, melyben itt részesíteni kegyeskedtek — és a mely igazán nagyon jól esett szívemnek — és sokáig érezhetővé fogja tenni e helyről való megválásomat. *(Dóra ideges nyugtalansággal néz hol anyjára, hol Imrére.)*

Imre *(észreveszi Andor habozását, óráját nézi.)* Menjünk. Épen annyi időnk van, hogy a vonathoz érkezünk.

(Andor feláll, kezét csokol Bárdossnénak, Dórához megy, kezét fogja. Midatt Andor ábrándosan, hosszan nézi Dórá, az szeméit lesütve remegve áll.)

Imre. A vizsolátásra!... Menjünk!... *(el. Andorral.)*

9 jelenet.

Bárdossné, Dóra.

Bárdossné. *(Rövid szünet után, miatt Dóra előbbi helyén mozdulatlanul áll.)* Imre úr elkísérte Andort — s míg visszalér — egyedül leszünk Benjamin ural.

Dóra. *(szerkezettől.)* Igen?... Ugy is jó... *(leül az ablakmelléti székre, s kinéz.)*

Bárdossné. Öltözzel át. — leányom.

Dóra. Mi nek?

Bárdossné. Benjamin úr mindjárt itt lesz.

Dóra. Így is jó.

Bárdossné. De leányom...!

Dóra. Anyám!, ha Imre urat — és Andort — elfogadhattam így, — akkor Benjamin ural nem kell kivételt tennem.

Bárdossné. Jó, no!... Benjamin úr mindjárt itt lesz. — Fogadd el. En addig áttöltözöm. *(el.)*

10 jelenet.

Dóra *(tündölvé.)* Vajjon miért kell Andornak ily hirtelen elutazni?... Mi dolga lehet neki máshol — fontosabb annal, mint a mi itt van — a mai este óta?... Anyám szokatlanul zavarban... Mi ez?... Itt valaminek történnie kellett, a mi Andort távozásra kényszerítette... Talán anyám mondott neki valamit? De hát mit?... Vagy Benjamin társasága?... Hiszen azt Andor számba sem veszi... Vagy talán... Igen, igen az lesz... Mai beszélgetésünk anyámmal... Az sem lehet, hisz az nem volt komoly... *(töprengedve az ablakon kinéz, miatt halkán nyílik az ajtó és belép Benjamin, Dóra észreveszi, meg sem mozdul.)*

11 jelenet.

Dóra, Benjamin.

Benjamin Boldog vagyok, hogy e nap estején üdvözölhetem. Ez est kétszeresen

boldogító rámnézve mert most remélhetem megnyerhetni az ön barátságát teljesen.

(Dóra ránéz.) Anyjának ígéretét már bírom. *(Dóra megremeg, s hevesen felé fordul.)* És higgye el, hogy egész életem főtörekvése az lesz hogy önnek zavartalan boldogságot biztosítsak — olyat, a melyet legjobban szeret.

Dóra *(bámulva felkiált)* Ön?!... Nekem?!

Benjamin Igen... No legyen nyugodt... Látja én tudom ám azt, hogy vannak az ifju léleknek álmái, rajongásai. Tudom hogy voltak és vannak önnek is. De nem vagyok én köbül. — Legyen nyugodt, nem fogom én önt azokban megzavarni soha

Dóra *(felugorva)* Ön?!...

Benjamin Az a néhány nap, melyet Andor ur társaságunkban eltöltött teljesen meggyőzött engem arról, hogy önnek igazán érző szive van. És látja ez tetszett nekem, és kétszeresen értékesé tette előttem önt. Mondom, legyen teljesen nyugodt, én nem tudnék feltékeny lenni soha, mert bizom az ön erényében — föltétlenül.

Dóra Oh!... *(arcát kezeibe rejti, s visszaesik székébe.)*

Benjamin. Majd az idő, az élet gyönyörei, a nagy világ zajos öröme elfogják önrel feledtetni mindazt, a mi most talán még bántja — és meglátja: lesz olyan idő a mikor együtt fogunk még rajta kacagni.

Dóra *(fordulva)* Hagyjon el uram!... Hagyjon el!...

Benjamin Higgye el, jobb az ilyen dolgon minél hamarabb átesni. — Ha előbb elfelejti — előbb adja vissza magát — az igazi életnek.

Dóra *(felugorva, izgatottan jár le s fel a szobában)* Iszonyu!... Tehét azért?!... Ezért kellett Andornak elmennie?!... És bizonyosan azt hitte, hogy rekem is részem van ez utálatos adás — vevési szerződésben a melynek szennye pedig az én lelke-met is úgy égeti, mint a hogy égethette az ő nemes szívét. Oh Andor... Te nagy, nemes lélek, ki egész szived adtad nekem, most talán örökre elszakadtál tőlem, — s helyetted ide áll ez a sárdarab és érinteni meri mindkettőnk legszentebb érzelmeit!... Menjen uram!... Menjen... én gyülölöm önt!

Benjamin *(meglepődve)* Nem értem...

Dóra Gyülölöm önt lelke-m egész hatalmával, de gyülölöm szerelmem teljes erejével!

12 jelenet.

Voltak, Bárdossné

Bárdossné *(belép s az ajtóban hallja leányja utolsó szavait. Meglepődve)* Dóra!...

Dóra Oh anyám!... Mért tetted ezt velem?!... *(eszméletlenül a pamlagra rogy.)*

Bárdossné *(ijedten odarohan lefektet. Benjaminhoz)* Távozzék uram!... Nézze mittett leányommal?!...

(Benjamin kalancját veszi, meghajtja magát. El.)

13 jelenet.

Bárdossné, Dóra, Imre jön.

Bárdossné Nézze, ... leányom beteg...

Imre Öntül függ, hogy meggyógyuljon.

(Függöny.)

Felelős szerkesztő: Mihálfi József

Főmunkatárs: Epstein Miklós.

